

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

**22-23 лютого 2023 року
м. Полтава**

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ	8
Аграрна освіта в умовах воєнного стану <i>Маренич Микола, Баган Алла, Шакалій Світлана</i>	8
Алгоритми прийняття рішень в агрономічній практиці <i>Біленко Оксана, Гордєєва Олена, Вороніна Віра</i>	10
Використання цифрових технологій під час дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Благодарь Катерина</i>	11
Глобалізація вищої освіти: виклики та можливості <i>Коваленко Нінель</i>	13
Застосування інноваційних методів у навчальному процесі <i>Писаренко Павло, Самойлік Марина, Диченко Оксана</i>	15
Застосування особистісно зорієнтованої технології у процесі підготовки майбутніх фахівців спеціальності геодезія та землеустрій <i>Онїко Валентина, Шевчук Сергій, Чувпило Вадим</i>	17
Значення оцінювання залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія в умовах дистанційного навчання <i>Юрченко Світлана</i>	19
Інноваційні технології навчання в екологічній освіті <i>Писаренко Віктор, Піщаленко Марина</i>	21
Інтеграція викликів сьогодення у сфері охорони навколишнього середовища до системи вищої освіти <i>Тараненко Анна</i>	23
Науково-виробничий центр селекції та насінництва польових культур - головна складова освітнього процесу кафедри селекції, насінництва і генетики <i>Тищенко Володимир, Дубенець Микола</i>	24
Освітня гейміфікація як засіб підвищення ефективності навчання <i>Тристан Дар'я</i>	26
Особливості виховної роботи на кафедрі рослинництва у режимі on-line <i>Гангур Володимир, Антонець Марина, Антонець Олександр</i>	28
Особливості навчального процесу у ЗВО під час воєнного стану <i>Ляшенко Віктор, Бараболя Ольга, Короткова Ірина</i>	30
Особливості надання освітніх послуг в умовах воєнного стану <i>Шокало Наталія, Четверик Оксана</i>	32
Особливості організації навчального процесу у сучасних умовах під час викладання дисциплін на кафедрі рослинництва <i>Гангур Володимир, Філоненко Сергій</i>	34
Особливості формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія упродовж навчання <i>Ласло Оксана, Оленір Роман, Тараненко Сергій</i>	36
Особливості формування готовності майбутніх фахівців галузі Аграрні науки та продовольство до фітосанітарного моніторингу <i>Нечипоренко Наталія, Онїко Валентина, Поспєлова Ганна</i>	38
Переваги та ризики освітньої глобалізації <i>Ромашко Таміла</i>	40
Перспективи та особливості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти <i>Рибальченко Анна, Криворучко Людмила</i>	43
Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів аграрних спеціальностей засобами історіографії <i>Поспєлов Сергій, Міщенко Олег, Калашнік Оксана</i>	45

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

АГРАРНА ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Маренич Микола, д.с.-г.н., професор

Баган Алла, к.с.-г.н., доцент, **Шакалій Світлана**, к.с.-г.н., доцент

На сьогоднішній день дистанційна форма навчання набула значного поширення. Спочатку заклади освіти в Україні були переведені на дистанційне навчання навесні 2020 року під час спалаху коронавірусної інфекції. Як для викладачів, так і для здобувачів вищої освіти, потрібен був час для адаптації у таких умовах, але, на жаль, вони його не мали. У швидкому темпі учасники освітнього процесу пристосовувалися до нових реалій. Досить швидко впроваджувалися сучасні інформаційно-комунікаційні технології, зокрема MOODLE, Zoom, Google Meet та ін. [1-2].

Протягом наступних навчальних років освітній процес у багатьох закладах вищої освіти, у тому числі і в Полтавському державному аграрному університеті, проходив періодично у двох режимах: дистанційному та змішаному. До таких реалій освітяни вже, певною мірою, адаптувалися за період пандемії: удосконалювався навчальний процес під час дистанційного навчання, пристосувалися студенти до проведення занять, науково-педагогічні працівники проходили підвищення кваліфікації в онлайн-режимі.

Найстрашніше випробування розпочалося 24 лютого 2022 року внаслідок підлої агресії росії. Війна різко змінила не лише світогляд, а й все життя. Освітній процес активізувався з новими силами на тих територіях, де це було можливим. Дистанційне навчання у всій країні набуло нових ознак: у здобувачів і викладачів не завжди був зв'язок і інтернет, що значно ускладнювало освітній процес. Але, головне, що більшість закладів вищої освіти, які зазнали руйнувань, змогли відновити навчальний процес: частково, в іншому регіоні тощо.

Новою перешкодою для проведення дистанційного навчання стали постійні обстріли критичної інфраструктури восени 2022 року по всій території України. Планові і аварійні відключення світла внесли свої корективи в освітній процес. Відсутність зв'язку і інтернету погіршила якість навчання і у дистанційному форматі, яке проходить, в основному, лише онлайн. Так, вітчизняний ринок праці постійно потребує висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, оскільки значна частка молоді виїхала за кордон на навчання. Особливо це є актуальним для аграрної сфери. Сільське господарство постійно потребує кваліфікованих спеціалістів. Не дивлячись на те, що зараз іде війна, аграрії працювали цілий рік, щоб мати змогу забезпечити населення сільськогосподарською продукцією, у тому числі і зерном. У поточному році, як ніколи, важко було проводити польові роботи через низку відомих для нас перешкод. Але працівники аграрного сектору виконали свій професійний обов'язок, забезпечивши продуктами харчування не лише нашу країну, а й держави, які цього потребують.

Війна внесла свої суворі виклики у відносини між освітою й аграрним виробництвом та бізнесом. Внаслідок бойових дій значна частина сільськогосподарських площ зазнала уражень і забруднення. Існують серйозні

ризика зменшення родючого потенціалу земель, а також наявна реальна небезпека замінувань і залишених невикористаних боєприпасів, зруйновані об'єкти інфраструктури зберігання й переробки продукції АПК, порушені логістичні ланцюжки.

З наукової точки зору вирішення цих проблем можна коротко описати наступним чином. Пошкодження мікрорельєфу можна усунути агротехнічними заходами. Забруднення ґрунтів можна ліквідувати застосуванням високого рівня агротехнічних операцій, використанням заходів ремедіації. На забруднених територіях доцільно використовувати посіви сільськогосподарських культур багатопільового призначення.

Вкрай необхідними стали технології дистанційного моніторингу для виявлення небезпечних предметів, застосування безпілотної техніки й засобів дистанційного керування агрегатами. Ліквідація наслідків руйнувань інфраструктури АПК потребує не лише відбудови, а й створення невеликих за обсягом об'єктів зберігання й переробки, що потребує фахівців з будівництва і відповідних технологій переробки. Такий процес неможливий без економічного аналізу й юридичних аспектів.

Ці виклики формулюють напрями підготовки фахівців та залучення науково-педагогічного складу до вирішення наведених проблем. Війна стимулює прискорено вирішувати ці завдання. Участь науковців і освітян у відновленні нормального життя і функціонування принесе також нові знання в освітній процес й потребуватиме негайного впровадження у навчальні програми. Швидкому впровадженню сприятиме досвід застосування інноваційних методів навчання, апробованих напередодні війни.

Таким чином, якість освітнього процесу є досить актуальним питанням, зокрема і для аграрних закладів вищої освіти, оскільки постійно потребує використання і впровадження новітніх технологій навчання. Це, в свою чергу, дасть можливість пропонувати роботодавцям висококваліфікованих фахівців, які мають значний попит останнім часом. Тому для проведення освітнього процесу у вищій школі необхідно постійно удосконалювати форму дистанційного навчання, оскільки вона зараз є актуальною.

Список використаних джерел:

1. Бабушко С. Виклики дистанційного навчання у вищій школі. *Освітній простір XXI ст.: виклики та перспективи : збірник наукових праць II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих вчених і здобувачів вищої освіти* (21 квітня 2022р.). Кам'янець-Подільський, 2022. С. 9-12.

2. Баган А., Шакалій С. Умови професійної підготовки майбутніх агрономів. *Матеріали 53-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи»*. м. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 46-47.